

СТАНОВИЩЕ

от проф. Пламен Легкоступ, доктор на педагогическите науки,
Педагогически факултет на Великотърновския университет
„Св. св. Кирил и Методий“
за оценяването на участниците в конкурс за заемане на академичната длъжност
„професор“

Научна област: 1. Педагогически науки;

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и Методика на работа в часа на класа в началните класове);

**Факултет по науки за образованието и изкуствата,
катедра „Начална училищна педагогика“;**

Обявен в Държавен вестник – ДВ брой 48/ 28.06.2022 г.

Научното жури по конкурса е определено със Заповед № РД – 38 - 390/13.07.2022 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. На първото заседание ми бе възложено изготвянето на становище.

1. Съответствие на процедурата и подадената документация с действащата нормативна уредба.

Процедурата за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ е публикувана в Държавен вестник бр. 48/ 28.06.2022 г. и на сайта на Университета. Конкурсът е по инициатива на катедра „Начална училищна педагогика“ при Факултета по науки за образованието и изкуствата на СУ.

Единствен кандидат е **доц. дн Любен Владимиров Витанов.**

Няма допуснати нарушения в процедурата и подадената документация съответства на действащата нормативна уредба.

2. Общо биографично представяне на кандидата (образование, квалификации, професионален опит и др.).

Доц. дн Любен Витанов е преподавател в катедра „Начална училищна педагогика“ при ФНОИ на СУ от 1991 г.

Дипломира се с професионална квалификация НАЧАЛЕН УЧИТЕЛ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Има 3 години педагогически стаж като учител и 31 години като преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“.

От 1995 г. е доктор по педагогика, от 2000 г. е „доцент“, а от 2021 г. е „доктор на науките“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Начална училищна педагогика).

Доц. Витанов ни представя една респектираща автобиография, от която става ясно, че е член на редакционните колегии на Списание „Начално образование“, МОН и „Електронно списание за наука, култура и образование“, СУ "Св. Кл. Охридски", ФНОИ.

3. Преподавателска дейност.

Като университетски преподавател доц. дн Любен Витанов води лекционни курсове по учебните дисциплини (задължителни и избираеми): Дидактика на техниката и технологиите; Дидактика на техниката и технологиите – съвременни тенденции и подходи; Методика на педагогическата работа в часа на класа; Методи и техники за активно учене; Методика на обучението по безопасност на движението по пътищата; Обучение и игра; Насоки за работа в избираемите учебни часове; Приобщаващо образование (съвместно с проф. дпн Милен Замфиров) в бакалавърски и магистърски програми. Всички те са в научно-приложното поле на обявения конкурс.

Кандидатът е научен ръководител на четирима успешно защитили докторанти в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и на множество дипломанти от бакалавърски и магистърски програми.

4. Научноизследователска (художественотворческа) дейност.

Участията на доц. Витанов в научни форуми и проекти показват, че е налице задълбочен научен и теоретико-приложен интерес по проблематиката на конкурса. Той притежава опит в работата по проекти - Ръководител е на 2 Проекта по Фонд Научни изследвания при СУ „Св. Кл. Охридски“, финансирани от МОН, а на други 3 е член, както и на 5 национални научни и образователни проекта.

5. Научна продукция.

5.1. Съответствие с наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност.

Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България. От представената справка за съответствие с националните минимални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“ става ясно, че значително надвишава изискуемия минимум, като общия брой точки е 1048, вкл. 50 точки по показател А.

5.2. Съдържателен анализ на представените научни трудове за участие в конкурса.

Доц. дн Любен Витанов е автор на 135 публикации (посочени в Пълен списък на ...). За конкурса е представил жанрово разнообразна и качествена научна продукция, която включва общо 29 заглавия (по Списъка на публикациите ...). Представените за рецензиране трудове се различават от тези, свързани с придобиването на ОНС „Доктор“, академичната длъжност „доцент“ и научната степен „Доктор на науките“: Монографии – 2 бр.; Статии и доклади в реферирани и индексирани научни издания – 1 бр. (Web of Science); Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани научни томове - 13 бр.; Публикувана глава от колективна монография – 1 бр.; Публикувани университетски учебници или учебници, които се използват в училищната мрежа – 4 бр.; Публикувани университетски учебни пособия или учебни пособия, които се използват в училищната мрежа – 8 бр.

Представените публикации логично се препокриват с научните интереси на кандидата и са в тематичното поле на конкурса. Коректно са посочени тези, които са в съавторство.

Ще се спра на монографията „Обучението по технологии и предприемачество“ (2022 г.), която по своята същност е **хабилитационен труд**. В завиден обем от 324 стр. са описани и структурирани основните определения, характеристики, видове и насоки на обучение по технологии и предприемачество в началните класове. Трудът включва шест глави, 29 фигури, 5 таблици и 281 литературни източника. Авторът е разработил модел на методи на обучение по технологии и предприемачество на две равнища: директни методи и техники на обучение и методи и техники за активно и учене чрез откриване. Важно място е отделено на оценяването и рефлексията, както и са разгледани основните въпроси на организацията и планирането на обучението по технологии и предприемачество. Смятам, че монографията ще е от полза на всички, които работят в тази сфера.

Мисля, че не е необходимо да се спирам на всички представени публикации предвид факта, че изготвям само становище, но съм длъжен да заявя, че в представените от доц. дн Любен Владимиров Витанов публикации е налице задълбочен професионален интерес към проучване и изследване на заложените в статиите и докладите концептуални идеи, които дават основата за иновативност, съвременност и ефективност в реализацията на познавателния, социализиращия, социално-емоционалния процеси в един от най-важните в развитието на човека периоди – началното училище. Поддържаните становища са аргументирани и обосновани, като изразяват точно и ясно позицията на автора.

Трудовете на кандидата са написани на ясен и разбираем език, без ненужна терминологична обремененост. Като добавим, че значителната част от идеите му са и оригинални, то тогава наистина можем да говорим за единство между мислене и език в изследванията на кандидата. Коректно са цитирани библиографските източници.

6. Научнотеоретични, практико-приложни, художественотворчески и други приноси.

Научната продукция на доц. дн Любен Владимиров Витанов очертава рамката на професионалните му интереси и разкрива фокуса на неговите изследвания и научни търсения, в които са и реализирани научните приноси на кандидата.

Те са формулирани в три позиции: Приноси в теоретико-систематичен план - 7; Приноси в експериментално-изследователски план - 3; Приноси в експериментално-изследователски план -4, факт който ми допада, както и подходът в дългата 2 страници „Справка за приносите ...“, след всеки принос да се посочат публикациите, от които е изведен.

Цялостното обобщаване на постиженията на кандидата е отразено в приносите. Приемам основните приноси на научната продукция, формулирани от автора. Те се характеризират с достоверност и коректност. В тях, освен задълбочен анализ на важни теоретико-приложни проблеми от тематичните области на представените за конкурса публикации се съдържат и апробирани модели за оптимизиране на дейностите. Оценявам ги положително. Ще акцентирам върху някои от тях, които смятам за най-значими, без да омаловажавам останалите:

Приноси в теоретико-систематичен план

Направен е широк и структуриран анализ на методиката на обучение по технологии и предприемачество; Анализирани и систематизирани са учебното съдържание, методите и редица техники за формиране на технологичната и предприемаческата компетентности, а и на развитието на множество преносими умения; Описано, систематизирано и анализирано е STEM обучението по технологии и предприемачество, при това обвързано по-динамично

и системно с обучението по природни науки, математика и визуални изкуства; Развита е концепцията за по-широко включване на предприемачеството в обучението не само с теми, но и със специализирани интегрирани задачи, проекти и дейности; Предложен са методически подход и варианти за преподаване и учене по технологии и предприемачество, който съчетава прагматични, конструктивистки и когнитивни подходи за реализиране на балансирано надграждане на активното над традиционното обучение; Структуриран и е внедрен в широката педагогическа практика методичен подход на ориентирано към процеса обучение по технологии и предприемачество.

Приноси в експериментално-изследователски план

Създадена е и е апробирана методика за интерактивно обучение на студенти от специалностите за подготовка на начални учители; Разработени, адаптирани и апробирани са стратегии, методи, техники за ориентирано към ученика активно учене като решаване на проблеми, работа по проекти, опитно-изследователска работа, автентичното учене и др.; Изведен е позитивния подход на обучение и възпитание по технологии и предприемачество и в часа на класа.

Приноси в практико-приложен план

В практико-приложен план е поставен специален акцент върху ефективното преподаване и учене по технологии и предприемачество; Описани са разнообразни STEM задачи и дейности, които интегрират знанията от природните науки в началните класове; Предложени са разнообразни теми, задачи и дейности за по-активно интегриране на обучението по технологии и предприемачество с обучението по български език и литература, родинознание, човекът и природата, математика и изобразително изкуство.

От представения „Списък с цитирания“ се вижда, че те са в монографии, реферирани и индексирани издания и колективни томове с научно рецензиране. Отбелязани са общо 24 цитирания: в монографични изследвания - 7, в реферирани и индексирани издания – 1 (Web of Science), в годишници - 2 и в нереперирани списания с научно рецензиране - 14.

7. Лични впечатления

Познавам доц. дн Любен Владимиров Витанов от много време, тъй като връзките между нашите два факултета са доста отдавнашни.

Имам много добри впечатления от дейността му като автор на учебници и учебни помагала. Така се случи, че през годините сме били членове на различни авторски колективи в издателство Просвета, без да имаме общи публикации.

Мога с основание да твърдя, че доц. дн Любен Владимиров Витанов е харизматичен и уважаван от студентите и от колегите си преподавател, който се ползва с доверието им.

8. Бележки, препоръки и въпроси.

Нямам важни критични бележки към кандидата. Всички материали по конкурса са добре подготвени и документално подкрепени.

Имам следната препоръка към доц. дн Любен Витанов. В публикациите си може да разгледа по-системно интегралните взаимодействия между обучението по технологии и изобразително изкуство, особено в теоретико-приложното поле на художественото конструиране. Това разширяване на научната тематика би било полезно за методиката на обучение в начален етап.

9. Заключителна оценка.

На основата на изложеното давам висока положителна оценка на научната, преподавателска и административната дейност на доц. дн Любен Владимиров Витанов. С представените монографии и останалите научни публикации той изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“. Наблюденията, които съм имал във времето ми дават основание да твърдя, че кандидатът притежава изключителни научно-изследователски и академично-преподавателски достойнства, които са резултат на постиженията му като утвърден в педагогическата общност колега със собствени позиции и отношение към педагогическата реалност. Фактът, че той е автор, преподавател - теоретик и практик, който работи активно за създаването и квалификацията на педагози ми дават основание убедено да препоръчвам на уважаемото научно жури да предложи на Факултетния съвет на Факултета по науки за образованието и изкуствата към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ **да избере доц. дн Любен Владимиров Витанов** на академичната длъжност „**професор**“ в професионална област 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и Методика на работа в часа на класа в началните класове).

22. 09. 2022 г.
гр. Велико Търново

Изготвил становището:

(проф. д.п.н. Пламен Легкоступ)